

(www.strategy.bg)

МОСВ предоставя предварителен достъп до информация във връзка с проект на План за развитие на приоритетни зони за вятърна енергия

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 10.03.2026 г. - 09.04.2026 г. Неактивна

Номер на консултация: #12198-K

Област на политика: 06. Енергетика и климат

Тип консултация: Ненормативен акт (на МС или на министър)

Вносител: Министерство на околната среда и водите

Тип носител: Национално

Министерството на околната среда и водите публикува проект на План за развитие на приоритетни зони за вятърна енергия, както и придружаващите го файлове с картографиране, с цел информиране на всички заинтересовани страни в рамките на процедура по предварително предоставяне на информация, стартирана в strategy.bg и достъпна тук.

Документите са достъпни на интернет страницата на МОСВ (<https://www.moew.government.bg/bg/konsultacii-po-zadanie-za-obhvat-i-sudurjanie-na-doklad-za-ekologichna-ocenka-na-proekta-plan-za-opredelyane-na-prioritetni-zoni-za-razvitie-na-obekti-za-proizvodstvo-na-elektricheska-energiya-ot-vyaturna-energiya/>) и са част от процедурата по изготвяне на стратегическа рамка за насърчаване ускореното развитие на вятърната енергия при спазване на изискванията за опазване на околната среда и биологичното разнообразие, както и нормативната рамка за развитие на енергия от възобновяеми източници в предложените приоритетни зони за развитие в плана.

С публикуването на проекта МОСВ осигурява прозрачност, открит диалог и информирано участие на всички заинтересовани страни в процеса на планиране на развитието на възобновяемите енергийни източници в страната. МОСВ подчертава, че зоните за приоритетно развитие на вятърна енергия представляват стратегически инструмент за оптимизация на административния процес, чрез който се гарантират съкратени срокове и предвидимост за инвестиционните намерения в територии с

нисък екологичен риск. Успоредно с това, пълната оперативна свобода на инвеститорите е гарантирана, като развитието на енергийни обекти извън тези зони остава напълно допустимо и законосъобразно при спазване на стандартните процедури за екологично съответствие

Всички заинтересовани страни - граждани, неправителствени организации, представители на бизнеса, научната общност и местните власти - ще имат възможност да участват активно в процеса, като изпращат свои коментари, предложения и становища, като това ще се осъществява по време на обществените обсъждания и консултациите в рамките на процедурата по екологична оценка на Плана, съгласно действащото национално и европейско законодателство.

Получените мнения и становища ще бъдат разгледани и взети предвид при финализирането на версия на Плана, която ще бъде насочена за преглед и одобрение от Министерски съвет с оглед изпълнението на реформа С.4 R.6 от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

Допълнителна информация за графика на обществените обсъждания, начина за подаване на становища и хода на процедурата по екологична оценка ще бъде публикувана своевременно на сайта на МОСВ.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на околната среда и водите

Адрес: София, София 1000, бул. Княгиня Мария Луиза № 22

Електронна поща: edno_gishe@moev.government.bg

Контактна информация

Карсимира Йовкова | Електронна поща: krasimira.yovkova@moev.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на акт - вер. 1.0 | 10.03.2026](#)

[Други документи - вер. 1.0 | 10.03.2026](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Comments \(csv\)](#)

Автор: адв Красимира Крумова (09.04.2026 18:29)

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето и в качеството си на експерт в обсъжданата област на политика, а именно: енергетика и климат, изказвам категоричното си възражение срещу представения проект на План за развитие на приоритетни зони за вятърна енергия.

Съображенията ми съвпадат напълно с изказаните дотук в общественото обсъждане становища и възражения на граждани и организации: на Сдружение за изследователски практики, на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза „ТИ РЕШАВАШ“ с ЕИК: 207009025, на Инициативен комитет община Костинброд, на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ), на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза “Гласът на природата”, на “Зелени закони”, на г-н Георги Пеев, на арх. Е.Георгиева, на г-н Алекс Дунчев, на Сдружение Народна палата “Българска мяра”, и на всички останали качени на сайта на Портала за обществени консултации на Министерски съвет.

Поради това няма да излагам в подробности в настоящето за пореден път посочените в горесцитираните становища и възражения пропуски и недомислици в проекта.

Като цяло, считам, че същият е изготвен в РЕАЛНО несъответствие с разпоредбите, принципите и целите на европейското и българското законодателство въпреки декларативните изявление за противното, съдържащи се в проекта.

Проектът се нуждае от сериозно преработване от хора, които не само са експерти: юристи, еколози, биолози, енергетици, специалисти в изграждането и експлоатацията на съоръжения за ВЕИ, общественици, законотворци, и други, но и които хора са РЕАЛНО загрижени и заинтересовани от запазване, опазване и насърчаване развитието на природата, здравето на хората, запазването на видовете на флората и фауната, в това число - и запазването на вида Хомо сапиенс така, че да не бъде унищожител на хабитата си. Унищожаването на хабитата неминуемо води и до унищожението на вида, който го е причинил, но тази причинно-следствена връзка очевидно убягва в представения за обществено обсъждане проект.

За съжаление, запознаването с проекта остави в мен впечатлението, че той обслужва единствено интересите на инвеститорите, чията цел е “Печалбата преди всичко!”. Ако проектът бъде приет в настоящия си вид или дори леко видоизменен, той ще служи единствено на интересите на такъв тип инвеститори, не и за благо на обществото ни като цяло, не и за благо на поколенията, които ще оставим след себе си.

В тази връзка, считам за абсолютно необходимо задължаването на всеки един инвеститор, решил да развива дейност и да печели от вятърна енергия (което важи и за тези с

дейности, свързани със слънчевата енергия), да гарантира ненанасяне на щети на природата и здравето на хората, да гарантира пълно отстраняване на такива нанесени щети и възстановяването на природата. Предлагам всеки един проект преди стартирането си и като задължително условие да бъде започнат, да бъде гарантиран от внасянето от инвеститора на реална невъзвращаема парична сума в размер на 40 процента от общата стойност на проекта във всичките му етапи и части, във фонд, който да служи именно за тези цели и който да бъде контролиран от държавата съвместно с организациите на засегнатите граждани в района, в който проектът се развива. Предлагам да не се приемат като гаранции от инвеститорите банкови гаранции, както и да не се приема солидарно поръчителство на физически и/или юридически лица - тези лица, както и самите инвеститори много бързо могат да се окажат без никаква собственост на практика, така че да бъдат набрани средства за възстановяването на нанесените щети на природата и хората.

Един от най-големите минуси на проекта е неговата форма на "работа на парче", т.е. фактът, че проектът се фрагментира само в областта на вятърната енергия и не се разглежда кумулативно с проблематиката в сферата на енергията от фотоволтаичните системи. По този начин не се постигат ефективни полезни решения за природата и обществото, а единствено натрупването на още повече проблеми, още повече обществено напрежение и недоволство, ескалацията на които е предвидима за всеки разумен и мислещ човек.

И накрая, но не и на последно място - ако се позволи да надделее тенденцията да се изготвят и приемат закони и актове, които обслужват само шепа инвеститори и тяхното обогатяване за сметка на природата и обществото ни като цяло, това напълно заслужено ще има своите последици. Една от тях е и завеждането на огромен брой съдебни дела пред българските и европейските правораздавателни органи.

09.04.2026г. С уважение: адв. Красимира Крумова

Автор: Люсиена Костова (09.04.2026 17:30)

ДО:

ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ

от Фондация “МРЕЖА НА УСПЕХА”, ЕИК: 205184816

ОТНОСНО: Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и по Проект на Задание за екологична оценка (ЗЕО), публикувани за обществено обсъждане

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Настоящото Становище се подава в рамките на процедурата по Обществено обсъждане на Проекта за План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и по Проект на Задание за екологична оценка (ЗЕО), публикувани за обществено обсъждане.

Копие на становището ще бъде отправено и към всички заинтересовани държавни институции и структури, имащи отношение към разглежданата проблематика със съответни писма до техните ръководители, касаещи конкретните аспекти от сферата на отговорност на тези институции, които се засягат в разглеждания Проект за План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали.

В качеството си на организация, имаща отношение към проблемите и задачите, свързани с човешкото здраве и благополучие представяме

следните критични бележки относно предложениия проект за План:

1. **Планът в сегашния си вид** се стреми да изпълнява изискванията на ЕС относно опростяване на процедурите по изграждане на вятърни електроцентрали в България, но **се явява едностранен**, тъй като **не отчита цялостната политика за съгласувано развитие на енергетиката в България** – както по отношение на останалите видове производство на електроенергия от възобновяеми източници **и по-конкретно от фотоволтаични централи**, така **и цялостната енергийна политика**.
2. Планът отразява аспектите, свързани със защита на птиците и дивите животни, но по никакъв начин **не отразява крайно важните аспекти, свързани с опазване здравето на хората, както и на птиците, животните и рибите, отглеждани в аграрните стопанства**;
3. Планът е концентриран върху интересите на енергетиката, но въобще **не отчита националните цели и задачи за развитието на туризма** – най-вече на историческия туризъм, планинския туризъм, спа туризъм.
4. Планът взема под внимание защитените зони в България, но **не е съобразен с общата национална задача за опазване на земята и земните недра, както и за опазване на водите и подземните води на България** като безценен национален ресурс и източник на национално богатство за осигуряване на живота, здравето и благоденствието на хората.
5. Планът **не отчита риска от нарушаване работата на навигационните наземни съоръжения в транспорта и на специализираните летища**;
6. Планът **не отчита** и още една важна национална цел, а именно **съхраняването на историческото и най-вече на археологичното богатство на България**, което е важно да се пази, защото е невъзстановимо и по същество безценно не само от гледна точка на нашата история, но и от гледна точка на европейската и световната история.

На базата на направените констатации, **предлагаме следното:**

1. Министърът на околната среда и водите **да оттегли настоящия Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали;**
2. Да бъде **разработен Проект за Интегриран план за допустими зони за изграждане на вятърни електроцентрали и соларни паркове в България,** който да даде възможност за по-цялостен подход в провеждането на държавната политика и мерките за развитие на ВЕИ-сектора в България.
3. При усъвършенстването на така представения за обсъждане План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали, както и при изготвянето на Интегриран план, ако се реши да се предприеме такава стъпка съгласно нашето изложено по-горе предложение, в частта за изграждането на вятърни електроцентрали, а в случай, че е приложимо и за соларните паркове, **да се отчетат задължително специфични слоеве, отразяващи следните аспекти:**
  - **Геоложки характеристики на терените от гледна точка на тяхната пригодност за строителство** – с оглед да се избегнат рисковете от структурна нестабилност, която може да доведе до слягане и последващо срутване или наклоняване на ветрогенераторите и тяхната експлоатационна непригодност;
  - **Геоложки характеристики на терените от гледна точка на подземните води** - дали и доколко е допустимо изграждането на фундаменти за ветрогенератори с конкретни параметри на дадени терени, пред вид риска от замърсяване на подземните води и промяна на подземните водни потоци;
  - **Наличие на населени места, вилни зони** и др. и допустимите отстояния от тях с оглед съхраняване здравето на хората и животните, живеещи в съответното населено място, включително съобразявайки размера и характеристиките на въздействие, както на отделните ветрогенератори и кумулативния ефект от построяването на вятърни електроцентрали и най-вече по отношение на вредното въздействие на шум и инфразвук;
  - **Да се отчете наличието на животновъдни и птицевъдни ферми и комплекси, на рибарници и язовири, където се отглежда риба,** находящи се в границите на населените места и извън тях – и необходимите отстояния, отчитайки засиленото неблагоприятно въздействие на инфразвука върху здравето и поведението на животните,

птиците и рибите (паника, агресия, дори канибализъм) и тяхната способност да снасят яйца, да дават мляко, да наддават на тегло и да се възпроизвеждат, така че да не се застрашава по никакъв начин развитието на животновъдството в страната с оглед осигуряването на хранителния суверенитет на държавата;

- Да се отчете **категорията на земята, обхваната от зоните по Плана и да се приложи слой за напояваните площи, за площите със земеделска земя от 1-ва до 6-та категория**, които задължително да бъдат изключени, тъй като са важни за запазване на качеството на националния земеделския фонд и политиката за развитие на земеделието като приоритетен отрасъл в икономиката на страната, ключово важен за хранителния суверенитет на българската държава и за генериране на доходи от износа на зърно и друга земеделска продукция.

- Да се отчете **наличието на обекти, подлежащи на здравна защита** в контекста на процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - почивни станции, санаториални комплекси, ведомствени почивни бази, творчески и синдикални бази, детски лагери към МОН, спортни бази към Министерство на спорта, туристически хижи, хотели и др. и да се определят допустимите отстояния и мащаби при изграждането на ветроенергийни паркове с оглед да не се нарушава по никакъв начин функцията и дейността на тези обекти;

- Да се отчете **наличието на исторически, археологични и културни обекти** и тяхното запазване, както от гледна точка на съхраняването на историческото наследство, така и от гледна точка на историческия туризъм и да се предвидят необходимите параметри за отстояние при изграждането на ВЕИ и в частност на ветрогенератори и ветрогенераторни паркове; така че да не се унищожава историческото ни наследство, което веднъж унищожено, не може да бъде възстановено, както и да не се намаляват приходите в бюджета от национален и международен исторически туризъм;

- Да се отчете наличието на **туристически маршрути, екопътеки и природни туристически забележителности** на дадените територии и зони, така че националната политика за развитие туризма като приоритетен отрасъл на българската икономика по никакъв начин да не пострада;

- Да се отчете наличието на изградени **наземни радарни и навигационни системи, използвани в речния, морския и въздушния транспорт** и риска от нарушаване и смущаване на тяхната функция от

построяване в близост на ветрогенераторни паркове и като следствие застрашаване на безопасната навигация;

- Наред с отчитането на летищата за гражданското и търговското въздухоплаване, задължително на съответните територии и зони за строителство на вятърни електроцентрали да се отчете и **местоположението на селскостопански летища и летателни площадки**, които освен за целите на селското и горското стопанство, се ползват и за лека авиация и спорт.

4. След определяне на допустимите зони, предлагаме те задължително да се групират в поне **3 групи/категории според оценката на комплексното въздействие спрямо изброените по-горе фактори**, като за целта се **разработи специална Стандартизирана методика, за комплексен анализ и оценка на неблагоприятното въздействие**, при което в **Група 1**, която да е с **най-висок приоритет за изграждане на вятърни електроцентрали и соларни паркове**, да се включват терените, които имат **минимален общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие**. Едва след изчерпването на терените от Група 1 да се предоставят терените от **Група 2 - с приемлив общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие**. Чак след изчерпване на терените от Група 2, да се пристъпва евентуално към изграждане на ВЕИ паркове и централи на терените от **Група 3**, където ще попадат терени с **търпим общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие**.

5. Пред вид сложния и комплексен характер на проблемите, свързани с национално отговорното и координирано определяне на териториите за изграждане на вятърни и соларни електроцентрали, ние считаме за задължително формирането на **Междуведомствена комисия, съставена от представители на всички заинтересовани министерства и държавни институции и ведомства**, която да координира дейностите по изготвянето на Националния интегриран план, като изработи съответната **Методика за комплексна оценка на неблагоприятното въздействие** и състави **План за приоритетното предоставяне на терени от идентифицираните допустими зони**.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, в заключение бихме искали да кажем, че разчитаме на това, да проявите национално отговорно отношение, като **оттеглите така представения за обсъждане Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и инициирате създаването на Междуведомствена**

експертна група, която да отчете рисковете и ползите за отделните отрасли и за икономиката като цяло, изработвайки **нов План, който да отговаря на съвкупния национален интерес на България от развитие на всички засегнати икономически отрасли** и в частност на енергийния отрасъл, като съобрази препоръките и политиките на ЕС във всяка една от общественно-икономическите области и я оцени и приложи от гледна точка на стратегическия държавен интерес на нашата страна.

В случай, че решите да продължите работата по приемане и утвърждаване на така предложения **План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали**, смятаме, че е задължително в процеса да бъдат включени и представители от всички гореспоменати заинтересовани министерства и съответните специализирани държавни структури.

С уважение: Люсиена Алексиева Костова

Управител на Фондация “Мрежа на успеха”

Автор: Жени Колчакова (08.04.2026 23:59)

Възражение от д-р Йорданка Иванова

1

ДО:

Юлиан Попов

Министър на околната среда и водите

edno_gishe@moew.government.bg

Андрей Гюров

Министър-председател на Република България

ms_register@government.bg

Михаил Околийски

Министър на здравеопазването

delovodstvo@mh.government.bg

Велислава Велчева

Омбудсман на Република България

priemna@ombudsman.bg

ВЪЗРАЖЕНИЕ

от: д-р Йорданка Николова Иванова, специалист по вътрешни болести

адрес за кореспонденция:

гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34

тел: 0899452600, имейл: jordankanikivanova@gmail.com

Относно: Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

2

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето Възражение обръщам внимание на влиянието на инфразвука и стреса от шума от вятърните турбини върху хората.

С използването на вятърната енергия се увеличава броя на ВТ близо до домовете на хората. Нараства излагането им на ИФЗ и на шум от ВТ. Има все повече международни доказателства, че това води до дългосрочни здравословни проблеми. Това поражда безпокойство за рисковете за здравето на близките жители. (Deshmukh et al, 2019 г.).

Съветът на канадските академии предприе подробен преглед на тази област (ССА 2015 г.).

Ето констатации от този доклад:

Звуковият сигнал от тези турбини е сложен; той обхваща широк диапазон от честоти (включително инфразвук), външните нива на звуково налягане (SPL) варират в зависимост от разстоянието, скоростта и посоката на вятъра, а амплитудното им изменение може да доведе до нискочестотни „свирещи“ и „туптящи“ шумове.

Ван Камп и Ван ден Берг (2018 г., 2021 г.) представят основен преглед на литературата относно ефекта на нискочестотното излъчване (LFN) от ВТ върху здравето на близките жители, включващо: раздразнение, нарушение на съня, сърдечно съдови заболявания, метаболитни ефекти, психически и когнитивни въздействия, колкото по-силен е шумът, толкова по-силно е раздразнението. Вардакис, Бард и Персен Уей (2018г.) и Баляцас и др (2016 г.) са показали, че хората са по-раздразнени от LFN и инфразвука, отколкото от звуци с по-висока

честота и че това може да повлияе на съня и на концентрацията.

Сънят има регулаторно влияние върху имунната система (Ali and Orr 2014 г., Gomes – Gonsales et al 2012) и нарушеният сън е свързан със системно нарушение на имунна система (включва промени в левкоцитите и увеличен брой противовъзпалителни молекули) – Aho et al 2003 г. Irwin et al 2016 г.

ИФЗ се държи много по-различно от чуваемия звук; той се разпространява на дълги разстояния с много малко затихване и има различни взаимодействия със сградите.

ИФЗ от ВТ се различава от другите източници на ИФЗ, защото е наличен за дълги периоди от време, има епизодичен характер, става все по-разпространен с увеличаване на броя на ВТ. Следователно е важно да се разбере ефектът от ИФЗ от ВТ върху хората.

ИФЗ от ВТ е измерен на разстояние 90 км от източника, а в зависимост от условията е възможно ИФЗ да бъде по-силен на 150 км от източника.

В обобщение поведението на ИФЗ е много различно от поведението на чуваемия звук. Той може да се разпространява на огромни разстояния, да прониква в конструкциите и да преобразува енергията си в чуваемия спектър.

Woszar (Бочар) и др. 2022 г. представят графики на спектралната плътност на мощността (PSD), показващи, че ВТ произвеждат ИФЗ под 9 Hz, около 16 Hz и LFN (нискочестотен шум) около 25 Hz, и че увеличението на скоростта на вятъра измества честотите малко по-високо.

3

Честоти от 2 – 15 Hz са по-неблагоприятни за хората, поради резонансните явления, които причиняват (Инфразвук, ултразвук, шум и вибрации изд. 2007 г, изд. Медицина и физкултура, Под редакцията на проф. д-р Д. Цветков и д-р Мария Ангелова.

Blumendeller et al (2022 г.) показват , че ИФЗ възниква от въртенето на лопатките и присъства вътре в къщите. Когато ВТ спре ИФЗ изчезва от къщите.

Както предполагат Van Kamp и Van den Berg 2018 г. нивото на звуковия шум на закрито е по-високо за определени ИФЗ честоти, поради резонанс на конструкциите.

Van Kamp и Van den Berg 2018 г и Tonin 2018 г. обсъждат два вида патологии:

Виброакустична болест (VAD) включва:

Задебеляване на сърдечно съдови структури, депресия и раздразнителност и намалени когнитивни умения (способност на мозъка да мисли, да учи, да обработва информацията)

Синдром на вятърните турбини (WTS) включва:

Нарушен сън, главоболие, шум и налягане в ушите, замаяност, световъртеж, гадене, повръщане, замъглено зрение, тахикардия, раздразнителност, проблеми с концентрацията и паметта, паник атаки.

Tonin 2018 г. Цитира Комисията за ВТ на Австралийския Сенат от 2015 г., която е заключила, че има достоверни доказателства от хора, които живеят в близост до ВТ, оплакващи се от неблагоприятни здравословни симптоми.

Раздразнението и влошеният сън се влошават с приближаването на къщата до ВТ. (Turunen et all, 2021г., Van Kamp and Van den Berg 2018, 2021 г)

Мишо и др. (2016 г.) отбелязват, че раздразнението се увеличава с увеличение на звуковия шум и с увеличение на продължителността на шума.

Турунен и др. (2021 г.) включват няколко деца, които изглежда страдат от симптоми свързани с ИФЗ на ВТ.

Продължителното излагане на силен шум причинява хроничен шумов стрес, включва:

1. неврологични разстройства като когнитивен спад (постепенно намаляване на умствените способности, като: памет, внимание, способност за учене, логическо мислене, езикови умения, вземане на решения).

2. Загуба на слух както при хора така и при плъхове (Samad et all, 2022 г. Haider et al. 2020 г.)

В публикация от 2019 г.: Дългосрочно излагане на WTN и риск от инцидентно предсърдно мъждене Елвира В. Браунер, Жанет Т. Йоргенсен, Ан Катрин Дуун – Хенриксен и др. Проследяват медицински сестри, регистрирани в Датския национален регистър 1982 – 2013 г. за 11-годишен период. За окончателен анализ са проследени 24 137 човека. От тях 1430 медицински сестри са развили предсърдно мъждане. Те са били при средни изходни нива на шум в жилищни помещения 27,3 dB. Останалите 22 707 мед.сестри не развиват ПМ, те са били при по-ниски изходни нива на шум 26,2 dB.

Установен е 30% статистически значимо повишен риск от ПМ при мед.сестри изложени на нива от нощен шум (нарушен сън) от WTN >20 dB.

4

3. Предсърдното мъждане са хаотични, много бързи, неефективни съкращения на предсърдията, предизвикани от електрически импулси с честота от 5-8 до 10 Hz (350 – 600/ мин), които произхождат от проводната система на предсърдията и причиняват пълен безпорядък на камерните съкращения.

Ако сърцето не реагира на лечението настъпват усложнения: персистиращо ПМ, сърдечна недостатъчност, тромбоемболични инциденти (инсулт и др), инвалидност.

В заключение: натрупаната информация в научните сайтове за въздействието на ВТ върху здравето на хората показва, че МОСВ трябва да бъде подкрепено в защита на природата от Министерството на здравеопазването.

НЕОБХОДИМО Е ДА СЕ АКТУАЛИЗИРАТ:

□ Наредба 6 от 2006 г за допустимите нива на шум.

□ Наредба 14 от 2005 год за отстоянието на ВТ от жилищните зони.

Инфразвукът и хроничния шумов стрес от ВТ предизвикват заболявания у хора и животни и Министерството на здравеопазването трябва да поеме своята отговорност.

Намерението за приоритетни зони за вятърна енергия се извършва в условията на информационно затъмнение. За тези рискове за здравето не се говори в СМИ. В проекта за план за приоритетни зони за обектите за добиване на електрическа енергия от вятърна енергия, ВТ се представят за екологични.

Кампанията за тези приоритетни зони е прибързано активирана отвън.

МОСВ поема изключителен риск както за здравето на народа, така и за земята ни.

Предвид гореизложеното:

ВЪЗРАЗЯВАМ

Срещу предложения за обществено обсъждане „Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“

и настоявам да не се обсъжда без изготвен от Министерство на здравеопазването медицински анализ за въздействието на ВТ върху здравето на хората.

Желая отговора да получа в електронен и в хартиен вид, по следния начин: 1. по електронен път на посочения от мен интернет адрес: jordankanikivanova@gmail.com

2. по пощенски път на посочения от мен адрес за кореспонденция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34

С уважение:

д-р Йорданка Николова

специалист по вътрешни болести

*Цитираните източници са от научния сайт на издателство Elsevier и списание „Устойчиви градове и общество“ Sustainable Cities and Society

Автор: Жени Колчакова (08.04.2026 23:57)

1

ДО:

Юлиан Попов

Министър на околната среда и водите

edno_gishe@moew.government.bg

Андрей Гюров

Министър-председател на Република България

ms_register@government.bg

Михаил Околийски

Министър на здравеопазването

delovodstvo@mh.government.bg

Велислава Велчева

Омбудсман на Република България

priemna@ombudsman.bg

ВЪЗРАЖЕНИЕ

от: д-р Йорданка Николова Иванова, специалист по вътрешни болести

адрес за кореспонденция:

гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34

тел: 0899452600, имейл: jordanikanikivanova@gmail.com

Относно: Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

2

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето Възражение обръщам внимание на влиянието на инфразвука и стреса от шума от вятърните турбини върху хората.

С използването на вятърната енергия се увеличава броя на ВТ близо до домовете на хората. Нараства излагането им на ИФЗ и на шум от ВТ. Има все повече международни доказателства, че това води до дългосрочни здравословни проблеми. Това поражда безпокойство за рисковете за здравето на близките жители. (Deshmukh et al, 2019 г.).

Съветът на канадските академии предприе подробен преглед на тази област (ССА 2015 г.).

Ето констатации от този доклад:

Звуковият сигнал от тези турбини е сложен; той обхваща широк диапазон от честоти (включително инфразвук), външните нива на звуково налягане (SPL) варират в зависимост от разстоянието, скоростта и посоката на вятъра, а амплитудното им изменение може да доведе до нискочестотни „свирещи“ и „туптящи“ шумове.

Ван Камп и Ван ден Берг (2018 г., 2021 г.) представят основен преглед на литературата относно ефекта на нискочестотното излъчване (LFN) от ВТ върху здравето на близките жители, включващо: раздразнение, нарушение на съня, сърдечно съдови заболявания, метаболитни ефекти, психически и когнитивни въздействия, колкото по-силен е шумът, толкова по-силно е раздразнението. Вардакис, Бард и Персен Уей (2018г.) и Баляцас и др (2016 г.) са показали, че хората са по-раздразнени от LFN и инфразвука, отколкото от звуци с по-висока честота и че това може да повлияе на съня и на концентрацията.

Сънят има регулаторно влияние върху имунната система (Ali and Orr 2014 г., Gomes – Gonsales et al 2012) и нарушеният сън е свързан със системно нарушение на имунна система (включва промени в левкоцитите и увеличен брой противовъзпалителни молекули) – Aho et al 2003 г. Irwin et al 2016 г.

ИФЗ се държи много по-различно от чуваемия звук; той се разпространява на дълги разстояния с много малко затихване и има различни взаимодействия със сградите.

ИФЗ от ВТ се различава от другите източници на ИФЗ, защото е наличен за дълги периоди от време, има епизодичен характер, става все по-разпространен с увеличаване на броя на ВТ. Следователно е важно да се разбере ефектът от ИФЗ от ВТ върху хората.

ИФЗ от ВТ е измерен на разстояние 90 км от източника, а в зависимост от условията е възможно ИФЗ да бъде по-силен на 150 км от източника.

В обобщение поведението на ИФЗ е много различно от поведението на чуваемия звук. Той може да се разпространява на огромни разстояния, да прониква в конструкциите и да преобразува енергията си в чуваемия спектър.

Wozar (Бочар) и др. 2022 г. представят графики на спектралната плътност на мощността (PSD), показващи, че ВТ произвеждат ИФЗ под 9 Hz, около 16 Hz и LFN (нискочестотен шум) около 25 Hz, и че увеличението на скоростта на вятъра измества честотите малко по-високо.

3

Честоти от 2 – 15 Hz са по-неблагоприятни за хората, поради резонансните явления, които причиняват (Инфразвук, ултразвук, шум и вибрации изд. 2007 г, изд.Медицина и физкултура, Под редакцията на проф.д-р Д.Цветков и д-р Мария Ангелова.

Blumendeller et al (2022 г.) показват , че ИФЗ възниква от въртенето на лопатките и присъства вътре в къщите. Когато ВТ спре ИФЗ изчезва от къщите.

Както предполагат Van Kamp и Van den Berg 2018 г. нивото на звуковия шум на закрито е по-високо за определени ИФЗ честоти, поради резонанс на конструкциите.

Van Kamp и Van den Berg 2018 г и Tonin 2018 г. обсъждат два вида патологии:

Виброакустична болест (VAD) включва:

Задебеляване на сърдечно съдови структури, депресия и раздразнителност и намалени когнитивни умения (способност на мозъка да мисли, да учи, да обработва информацията)

Синдром на вятърните турбини (WTS) включва:

Нарушен сън, главоболие, шум и налягане в ушите, замаяност, световъртеж, гадене, повръщане, замъглено зрение, тахикардия, раздразнителност, проблеми с концентрацията и паметта, паник атаки.

Tonin 2018 г. Цитира Комисията за ВТ на Австралийския Сенат от 2015 г., която е заключила, че има достоверни доказателства от хора, които живеят в близост до ВТ, оплакващи се от неблагоприятни здравословни симптоми.

Раздразнението и влошеният сън се влошават с приближаването на къщата до ВТ. (Turunen et al, 2021г., Van Kamp and Van den Berg 2018, 2021 г)

Мишо и др. (2016 г.) отбелязват, че раздразнението се увеличава с увеличение на звуковия шум и с увеличение на продължителността на шума.

Турунен и др. (2021 г.) включват няколко деца, които изглежда страдат от симптоми свързани с ИФЗ на ВТ.

Продължителното излагане на силен шум причинява хроничен шумов стрес, включва:

1. неврологични разстройства като когнитивен спад (постепенно намаляване на умствените способности, като: памет, внимание, способност за учене, логическо мислене, езикови умения, вземане на решения).

2. Загуба на слух както при хора така и при плъхове (Samad et al, 2022 г. Haider et al. 2020 г.)

В публикация от 2019 г.: Дългосрочно излагане на WTN и риск от инцидентно предсърдно мъждене Елвира В. Браунер, Жанет Т. Йоргенсен, Ан Катрин Дуун – Хенриксен и др. Проследяват медицински сестри, регистрирани в Датския национален регистър 1982 – 2013 г. за 11-годишен период. За окончателен анализ са проследени 24 137 човека. От тях 1430 медицински сестри са развили предсърдно мъждане. Те са били при средни изходни нива на шум в жилищни помещения 27,3 dB. Останалите 22 707 мед.сестри не развиват ПМ, те са били при по-ниски изходни нива на шум 26,2 dB.

Установен е 30% статистически значимо повишен риск от ПМ при мед.сестри изложени на нива от нощен шум (нарушен сън) от WTN >20 dB.

4

3. Предсърдното мъждене са хаотични, много бързи, неефективни съкращения на предсърдията, предизвикани от електрически импулси с честота от 5-8 до 10 Hz (350 – 600/ мин), които произхождат от проводната система на предсърдията и причиняват пълен безпорядък на камерните съкращения.

Ако сърцето не реагира на лечението настъпват усложнения: персистиращо ПМ, сърдечна недостатъчност, тромбоемболични инциденти (инсулт и др), инвалидност.

В заключение: натрупаната информация в научните сайтове за въздействието на ВТ върху здравето на хората показва, че МОСВ трябва да бъде подкрепено в защита на природата от Министерството на здравеопазването.

НЕОБХОДИМО Е ДА СЕ АКТУАЛИЗИРАТ:

□ Наредба 6 от 2006 г за допустимите нива на шум.

□ Наредба 14 от 2005 год за отстоянието на ВТ от жилищните зони.

Инфразвукът и хроничния шумов стрес от ВТ предизвикват заболявания у хора и животни и Министерството на здравеопазването трябва да поеме своята отговорност.

Намерението за приоритетни зони за вятърна енергия се извършва в условията на информационно затъмнение. За тези рискове за здравето не се говори в СМИ. В проекта за план за приоритетни зони за обектите за добиване на електрическа енергия от вятърна енергия, ВТ се представят за екологични.

Кампанията за тези приоритетни зони е прибързано активирана отвън.

МОСВ поема изключителен риск както за здравето на народа, така и за земята ни.

Предвид гореизложеното:

ВЪЗРАЗЯВАМ

Срещу предложения за обществено обсъждане „Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“

и настоявам да не се обсъжда без изготвен от Министерство на здравеопазването медицински анализ за въздействието на ВТ върху здравето на хората.

Желая отговора да получа в електронен и в хартиен вид, по следния начин: 1.по електронен път на посочения от мен интернет адрес: jordankanikivanova@gmail.com

2. по пощенски път на посочения от мен адрес за кореспонденция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34

С уважение:

д-р Йорданка Николова

специалист по вътрешни болести

*Цитираните източници са от научния сайт на издателство Elsevier и списание „Устойчиви градове и общество“ Sustainable Cities and Society

Автор: Йорданка Иванова (08.04.2026 23:38)

Автор: Йорданка Иванова (08.04.2026 23:36)

Автор: Жени Колчакова (08.04.2026 23:36)

Автор: Йорданка Иванова (08.04.2026 22:57)

Автор: Йорданка Иванова (08.04.2026 22:54)

Автор: office.tireslavash@gmail.com (08.04.2026 15:16)

Изх. № 146/08.04.2026 г.

ДО

ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

edno_gishe@moew.government.bg

КОПИЕ ДО

ГОСПОДИН ТРАЙЧО ТРАЙКОВ

МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

e-energy@me.government.bg

ГОСПОДИН ИВАН ХРИСТАНОВ МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

mail@mzh.government.bg

edelovodstvo@mzh.government.bg

ОТНОСНО: Становище на сдружение с нестопанска цел в обществена полза „ТИ РЕШАВАШ“ с ЕИК: 207009025

по предложения за обществено обсъждане на Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и съпътстващите го документи, както и предложения за законодателни промени, свързани с устойчивото развитие на ВЕИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

Във връзка с обявеното обществено обсъждане на проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и съпътстващите го документи, сдружение „ТИ РЕШАВАШ“ изразява становище, че в предложения си вид планът съдържа съществени слабости и противоречия, които не позволяват неговото приемане без съществена преработка.

Екологичната оценка следва да бъде основният инструмент, чрез който се гарантира, че определянето на приоритетни зони се извършва при спазване на изискванията за опазване на околната среда и здравето на хората. В предложения вариант обаче приоритетните зони са разгледани преди всичко като средство за ускоряване и облекчаване на процедурите.

Същевременно планът допуска реализиране на проекти и извън тези зони. Това на практика обезсмисля самото им определяне и води до извод, че целта на плана не е да ограничи въздействието и да въведе ясни рамки, а по-скоро да улесни разширяването на инвестиционната дейност върху широка територия от страната.

1. Основен проблем още на етап задание е създаването на условия за формално провеждане на екологичната оценка, при което тя не изпълнява основната си функция да предотвратява

значителни вредни въздействия върху здравето на хората и околната среда. В представените документи липсват ясни и измерими критерии за допустимост, не са определени минимални отстояния от населени места и не са предвидени конкретни мерки за защита на здравето на хората и околната среда. Използва се понятието „несъществено въздействие“, без да са

въведени параметри за неговото определяне, което създава възможност за разширително тълкуване и на практика оставя значителна свобода на преценка без достатъчна нормативна яснота.

2. При определянето на зоните не са изключени териториите на населените места и прилежащите им отстояния. Това поставя реален риск за здравето на хората и не позволява адекватна оценка на въздействия като шум, вибрации и влиянието върху жизнената среда. Макар да се препраща към действащата нормативна уредба, това не решава проблема, тъй като тя не отразява в достатъчна степен съвременните научни данни относно въздействието на вятърните съоръжения върху човешкото здраве.

3. В плана се заявява приоритетно използване на нарушени и деградирани терени, но тяхното реално включване е силно ограничено за сметка на обхващането на значителни по обем територии. Това създава несъответствие с принципите, заложи в европейските политики, които поставят акцент върху използването на земи с влошени характеристики и прилагането на принципа за ненанасяне на значителна вреда. Европейската рамка не изисква занижаване на екологичните стандарти, нито предварително определяне на зони без задълбочена оценка на въздействието.

В заключение считаме, че предложеният план не гарантира обективна и пълноценна оценка, допуска съществени пропуски в защитата на здравето на хората и околната среда и създава предпоставки за формално провеждане на процедурите. В този си вид той следва да бъде съществено преработен.

Сдружение „ТИ РЕШАВАШ“ прави следните предложения:

1. Да се въведат минимални отстояния от населени места, основани на съвременни научни данни, като те не бъдат по-малки от 1000 метра, с цел ограничаване на въздействието от шум и вибрации върху населението.
2. Да се ограничи възможността за развитие на проекти извън определените приоритетни зони, така че те да изпълняват реално своята функция.
3. Да се разработи ясна методика за определяне на деградирани терени.
4. Да се въведат национални и регионални ограничения за използване на земеделски земи за енергийни цели.
5. Да се създаде и поддържа публичен национален регистър на ВЕИ обекти.
6. Да се гарантира, че ускоряването на процедурите няма да бъде за сметка на реалната защита на здравето на хората и околната среда.
7. Да се предвиди механизъм, при който при липса на действащ инвеститор отговорността за възстановяване на терена е ясно уредена.
8. Да се включат задължителни клаузи в договорите за ВЕИ обекти относно рекултивацията на терените.
9. Да се въведе гаранционен механизъм в полза на общините, на чиято територия се реализират проектите, който да обезпечава възстановяването на земеделската земя.

С уважение,

Димитър Палов

председател на УС на „Ти Решаваш“

Димитричка Ангелова

заместник-председател УС на „Ти Решаваш“

предложения план **несъответстващ на изискванията на европейските директиви**
и налага неговото преразглеждане

?????? ???? ? ?????? ? ???? ? ??????, ??? ? ???? ????????????? ?
?????????? ? ??????? ??????????. ??????? ?????????? 2009/147/? (????): ????? ? ? ??????
?????????????? ? ? ? ???? ?????????, ????????? ? ??????????? ? ??????????????
???????????????? ??????

?????????????? ? ????????????????? ? ??????? ??? ???? ???? ????????????? ???? , ??????????? ?
?????????????? ????????? ? ??????????? ????????????? ???? ?

????????, ? ? ? ?????????? ? ?????????? ? RED III (?) 2023/2413.

???????? ????????????????? ???? ???? ?????????????????????????????????, ? ?
????????????????????????????????????, ? ? ???? ?????????????????????????????
.???????????????? ? ???? ???? ???? ?????????????.

????????????????????????, ? ? ???? ? ? ????????? ? ????????????????? ? ???? . ? ??????
????????????, ???? , ????????????????? ???? ???? ? ???? ???? ?????????????????
????????????, ????????? ? ?????????, ?-???? ???? , ????????? ? ?????????????
???????? . ???? ???? ?????????????????????????????, ?????????????????????????????, ?????????
???????????????? ? ?????????

???????????? ? ? ???? ???? ? ? ?????????????????????????, ????????????????????????? ?
????????????????????????, ?????????????????????????????, ???? ? ? ? ? ???? ????
????????????????????????, ????????????? ? ????????????????????????? ? ????????????? ? ???? ????.

? ? ????????????????????????? ???? ? ???? ????-????, ?????????????????, ????????? ? ????.
? ? ???? ???? ????????????? ? ? ???? , ????????????????????????????????? ? ? ???? ????
????????; ????????????????????????????????? ? ???? 2000. ? ? ???? ?
???????????????????????????????? ???? ???? ???? ???? ? ? ???? ???? ? ? ???? ?
????????????

????????????:
???????????????? ? ???? ???? ? ? ???? ???? ?????????????????????????, ????????? ?
???????????????????? ? ???? ? ? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ???? ?
? ? ? ?

От името на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) е подадено становище с възражения срещу предложения за обществено обсъждане проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и Доклад за екологична оценка, както и предложения за законодателни промени, свързани с опазването на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс, с входящ № 15-00-31 от 07.04.2026 г. в Министерство на околната среда и водите, с вх. № 15-160 от 06.04.2026 г. в Министерство на земеделието и храните, както следва:

???. ? 021361/06.04.2026 ?.

ДО

ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ

МИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

КОПИЕ: ДО

ГОСПОДИН ИВАН ХРИСТАНОВ

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Становище от Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) по предложения за обществено обсъждане от Министерство на околната среда и водите на Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и Доклад за екологична оценка, както и предложения за законодателни промени, свързани с опазване на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

Във връзка с обявеното за обществено обсъждане на Задание за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка и проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия, излагаме следните възражения на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) за съществени противоречия с европейското и национално законодателство, които поставят под съмнение възможността за приемане на заданието и плана в предложения вариант, както следва:

1. Планът допуска реализиране на проекти за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия извън „приоритетните зони“. Следователно „приоритетните зони“ не са ограничение, а само инструмент за ускоряване на процедурата, без реална защита на останалите територии. Така планът няма да бъде инструмент за опазване на околната среда и земята, а само средство за съкращаване на срокове за строителството. Основен проблем още на етап задание е, че се изхожда от определените „приоритетни зони“, вместо екологичната оценка да бъде инструмент, който да обоснове тяхната допустимост. Този подход е в противоречие със същността на екологичната оценка, която следва да има предварителен и определящ характер. На практика се създава риск от формализиране на оценката, при което тя няма да изпълни основната си функция – да предотврати значителни вредни въздействия върху околната среда.

2. Предлагат се „приоритетни зони“ без дефинирани ограничения и критерии за прагове за допустимо въздействие, което създава правна несигурност. Заданието и Планът не съдържат ясно разписани количествено измерими и задължителни ограничения относно допустимите нива на въздействие, минималните отстояния от населените места, защита на почвите и земеделските земи, допустимо натоварване на територията.

Използваните понятия като „несъществено въздействие“ не са дефинирани и не са обвързани с конкретни показатели, което създава предпоставки за широко тълкуване и административен произвол. Това противоречи на принципа на правната сигурност и предвидимост.

3. Съществен недостатък на плана е, че при определяне на зоните не са изключени териториите на населените места и техните прилежащи отстояния. Това поставя под риск здравето на жителите на съответния район, не позволява оценка на въздействието от шум, вибрации и изключва възможността за реална оценка на социалното въздействие. Препращането към съществуваща нормативна уредба не компенсира този дефицит, тъй като действащата нормативна уредба е остаряла и не отразява в достатъчна степен съвременните научни данни за въздействието на вятърните съоръжения върху човешкото здраве. Това нарушава основен конституционен принцип и задължение на държавата за осигури високо ниво на защита на здравето на всички български граждани.

4. Заданието не предвижда задълбочен анализ на въздействието върху почвите и хумусния слой, въпреки че изграждането на такива съоръжения е свързано с трайно

отнемане на хумусния слой, уплътняване и деградация на почвата, ерозионни процеси, фрагментация на земеделските територии. Липсват изисквания за количествена оценка на загубите на хумус, анализ на дългосрочните ефекти, мерки за възстановяване на почвите след извеждане от експлоатация.

5. Съществено несъответствие в плана е разминаването между декларираните цели и реалните резултати. В плана се декларира приоритетно използване на нарушени и деградирани терени. Същевременно в самия документ се признава, че тяхното реално участие в определените зони е минимално. Планът предвижда увеличение на инсталираните мощности при Вятърна електрическа централа (ВяЕЦ), разположени на сушата за периода 2022-2030 г. е с 1 280 MW, като достигнат през 1 990 MW през 2030 г. и 5 450 MW през 2050 г. На практика това означава, че развитието на тези съоръжения ще се насочи към други територии, включително земеделски, както и че принципът за опазване на природните ресурси е само декларативен. Подобно разминаване между цели и резултати е индикатор за липса на реална екологична обоснованост.

Изрично предвидената възможност за реализиране на проекти извън определените „приоритетни зони“ е съществен недостатък на Плана, което на практика го обезсмисля като инструмент за пространствено управление, разширява риска от неконтролирано застрояване и елиминира защитната функция на зонирването. Следователно Планът не ограничава, а по-скоро улеснява разширяването на дейностите върху цялата територия на страната.

6. Предвидените съкратени срокове за издаване на разрешителни, провеждане на оценки за въздействие върху околната среда създават риск от формално изпълнение на процедурите и недостатъчно задълбочен анализ, както и ограничено участие на обществеността.

7. Недостатъци на методологията - приложената методология се основава основно на технически и енергийни критерии, като: ветрови потенциал, инфраструктура, наличност на мрежи. Същевременно липсват здравни, социални критерии, както и задълбочен анализ на почвите. Това води до едностранчив подход, при който екологичните и социалните аспекти са вторични.

8. Несъответствие с принципа на предпазливост и европейските изисквания. Макар Планът да се позовава на европейското законодателство, европейските директиви не

изискват занижаване на екологичните стандарти; не изискват предварително определяне на зони без пълна оценка; изискват прилагане на принципа „не нанасяй значителна вреда“. В този смисъл настоящият подход представлява национален избор, който не е задължително продиктуван от правото на ЕС.

Въз основа на извършения анализ считаме, че Заданието за обхват и съдържание на Доклада за екологична оценка на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия не гарантира пълноценна и обективна оценка, допуска сериозни пропуски в защитата на почвите и здравето на населението, създава предпоставки за формално провеждане на процедурите и не осигурява реален контрол върху пространственото развитие. В този си вид заданието не отговаря на изискванията за високо ниво на защита на околната среда и следва да бъде съществено преработено.

От името на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) правим следните предложения:

1. Да се включват ясни и количествено измерими критерии.
2. Да се въведат минимални отстояния от населени места, основани на съвременни научни данни.
3. Да се включи задължителна оценка на въздействието върху почвите и хумусния слой.
4. Да се ограничи възможността за развитие извън определените зони.
5. Да се осигури реално, а не ускорено провеждане на процедурите по оценка.
6. Да се включат здравни и социални критерии в методологията.

В допълнение правим правим предложения за законодателни промени, свързани с

опазване на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс:

1. Да се въведат санитарно-хигиенни отстояния, като се измени чл.141, ал.1 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (обн. ДВ. бр.53 от 28 юни 2005г., изм. ДВ. бр.73 от 5 септември 2006г.), който предвижда:

„Чл. 141. (1) Вятърните генератори се разполагат на разстояние не по-малко от 500 m от територията на най-близкото населено място.

(2) За съоръженията по ал. 1 се предвижда ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук при спазване изискванията на съответните нормативни актове.“

Предлагаме минималното отстояние от ветрогенератор до най-близкото населено място трябва да бъде не по-малко от 1000 метра.

Аргумент: Това отстояние цели да ограничи въздействието от шум и вибрации върху обитателите на сградите. Наредбата е от 2005 г., има нужда от актуализация предвид заявените инвестиционни предложения, където височината на перките на ветрогенераторите е 280 м. В редица европейски държави са приети подобни отстояния (например до 1000 м. в Германия – като се спазва правилото „10Н“ - височината на турбината x 10), във всяка европейска страна са въведени строги ограничения в земеделските територии, както и критерии за шум, здравни и акустични оценки, Франция, Нидерландия – въвеждат строги оценки за шум. Изграждането на ветропаркове с височина 280 м. по сега действащото законодателство на отстояние 500 м, причинява непреодолима визуална и шумова замърсеност. В България до настоящия момент не са изградени ветрогенераторни паркове с подобна височина на перките, което означава, че няма реално отчитане на замърсеността от близкото им позициониране.

2. Съгласно ЗУТ всяко строително съоръжение се оценява съобразно неговата потенциална опасност и влияние върху околната среда и съседните имоти. В зоната на ветрогенераторите следва да се определи сервитутна зона, която да

обхваща радиус, равен на сумата от височината на кулата и диаметъра на ротора. В тази зона да се забранява или строго ограничава изграждането на жилищни и обществени сгради, съгласно разпоредбите за безопасност и устройствените планове. При проектирането и експлоатацията на ветрогенераторите следва да се гарантира, че при евентуални аварийни ситуации (например падане на перка или на кулата) няма да се застрашават съседни имоти, сгради или лица.

3. Увеличаване на санкциите за нарушения, свързани с хумусния пласт и ползването на земеделските земи за обекти на ВЯЕЦ. Те са регламентирани основно в ЗСПЗЗ. Считано от 2025 г. контролът е засилен след решения на Конституционния съд, които отмениха някои облекчения за изграждане на ВЕИ върху плодородни земи. Основните санкции се определят според тежестта на нарушението: при неизпълнение на проекти за рекултивация, ако инвеститорът не изпълни одобрения проект за рекултивация или не съхрани правилно хумуса се налагат глоби за физически лица от 500 до 5000 лв.; имуществени санкции за юридически лица в размер от 1000 лв. до 10000 лв.; същите се увеличават при системни нарушения или мащабни увреждания на земята, санкциите започват от 2000 лв. и могат да надхвърлят 20 000 лв. в зависимост от площта на увредения имот. Тези санкции са пренебрежимо малки спрямо щетите върху земеделската земя, както и разходите, които следва да бъдат направени, за да се възстановят първичните ѝ характеристики.

Предвид риска и опасността от неспазване на задълженията за депониране и съхранение на хумус, предлагаме санкциите при горните неизпълнения да бъдат многократно завишени.

4. Въвеждане на специален контролен механизъм, при който след приключване на рекултивацията, комисия от МЗХ /или Областна дирекция „Земеделие“/ да извърши проверка на обекта. Земята се приема обратно като земеделска само, при условие, че показателите ѝ за плодородие са възстановени.

5. В случай, че собственикът на ветрогенератора не може да бъде открит или фирмата е заличена без правопреемник, отговорността за възстановяване на земята да бъде на собственика на земята. Да се предвиди задължение договорите

за ВЕИ обекти да съдържат задължителни разпоредби относно задължението за рекултивацията. На обществените обсъждания фирмите инвеститори твърдят, че тежестта за възстановяване на земеделската земя е на собственика на имота, в повечето случаи той е нает.

6. Депозитът към общината за възстановяване на земеделската земя да бъде процент от инвестиционното намерение, като се предвиди в изрична законова разпоредба. Във Франция например инвеститорът има задължение да предостави финансова гаранция за рекултивацията.

7. В Закона за опазване на околната среда, чрез процедурата по оценка на въздействието върху околната среда, да се предвиди задължение на инвеститора да заплаща за ежегоден мониторинг по отношение на биосферата, което да бъде извършвано от комисия, нарочно сформирана за всеки инвестиционен проект, като в нея да бъдат включени представители на местната общественост. Да се предвиди решение по ОВОС с конкретни параметри за мониторинг при горните условия.

Действащият правен режим по Закон за опазване на земеделските земи допуска използването на земеделски земи за неземеделски нужди, включително за изграждане на съоръжения за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, единствено след провеждане на процедура по промяна на предназначението. Макар законът да не въвежда абсолютна забрана за използване на земи от висока категория (I-IV), за тях е установен значително по-строг режим, при който такава промяна се допуска само по изключение и при доказана липса на алтернативи. В този смисъл законодателят изрично е признал повишената стойност на плодородните земи като ограничен и невъзстановим ресурс. Липсата в проекта на План и в заданието за екологична оценка на ясни критерии, ограничения и приоритетно изключване на високопродуктивните земеделски земи създава реален риск от заобикаляне на този защитен режим чрез стратегическо планиране, което предварително насочва инвестиционния интерес към територии, без да гарантира спазване на принципа за минимално засягане на най-ценните почвени ресурси. Това противоречи както на целите на закона, така и на принципа на устойчиво управление на земята, закрепен в екологичното законодателство.

ВЪЗРАЖЕНИЕ

относно Проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Възразявам срещу предвидената **зона 22** от проекта на плана, тъй като същата навлиза в строителните граници на гр. Хасково, което е недопустимо.

Съгласно § 5, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ „територия на населено място“ е селищната територия, обхваната от неговите строителни граници, определени с устройствен план, без да се включва землището. Следователно навлизането на зона 22 в строителните граници на гр. Хасково противоречи на устройствените изисквания и не следва да бъде допускано още на етап стратегическо планиране.

Освен това **чл. 141, ал. 1 от Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия изисква вятърните генератори да се разполагат на разстояние не по-малко от 500 м от територията на най-близкото населено място**, а ал. 2 предвижда ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук. Това изискване следва да бъде отчетено още при определянето на самите приоритетни зони, а не едва на следващ инвестиционен етап.

Съгласно чл. 1, т. 1 от Закона за опазване на околната среда законът урежда обществените отношения, свързани с опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората. По чл. 19 от същия закон информацията за околната среда включва и информация относно състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда и от въздействието на дейности и мерки върху тях. Това налага в рамките на процедурата да бъде направена ясна и убедителна преценка за въздействието върху жизнената среда и здравето на населението.

Следва да се отчете и че на Портала за обществени консултации към Министерския съвет през 2024 г. **е публикуван** проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии, в който за възобновяеми източници на електрическа енергия, включително вятърни, е предвидено да се определя хигиенно-защитна зона. В проекта е посочено, че тази зона за вятърни обекти се определя чрез изчисление за всеки конкретен обект въз основа на граничните стойности на експозиция за шум и електрически и магнитни полета, както и че за определянето ѝ се изготвя здравно-хигиенна оценка. Макар този проект да не е действащо право, той ясно показва, че самата държава е отчела необходимостта от специална здравна преценка при разполагането на подобни съоръжения в близост до урбанизираните територии.

Считам, че включването на зона 22 в този обхват противоречи на устройствените и здравно-защитните изисквания и следва да бъде коригирано.

Поради изложеното настоявам:

1. **Зона 22 да бъде изменена**, така че да не навлиза в строителните граници на гр. Хасково;
2. Да бъдат изключени всички части от зоната, които не позволяват спазване на минималното нормативно отстояние от 500 м до територията на населеното място;
3. Да бъде извършена допълнителна преценка относно въздействието върху здравето на населението при близост на зоната до урбанизираната територия.

С уважение,

арх. Елисавета Георгиева

Автор: Ева Попова (24.03.2026 12:18)

??:

?????????????? ?? ????????? ????? ? ??????

????? ??:

????? – ?????

?????? ???????

„???????? ?????“ ??

????????? – ?????????? ? ??????

?????????:

???? ?? ??????????? ?? ????????? ?????????? ???? (???????? ?????????????? ? ????????????????? ?????????) ? ?????????? ???? BG0001307 „?????“

????????? ??????? ? ???????,

? ??????????? ????????? ?????? ?????????????? ??????????? ? ??????? ?????? ?????? ??????????????? ?? ????????????????? ??????????? ?? ??????????????? ?? ?????????????? ?????????? ???? ? ?????????? ???? BG0001307 „????“, ??? ???? ?????? „????? 2000“.

?????, ?? ????????? ??????????????? ????????? ????????? ?? ????????? ??????, ????????? ??????? ? ?????????????? ?????????.

I. ??????? ??????? ?? ????????????

1. ??????? ?? ?????????????? ?????? ??????????????????

????????????????? ??? ?????? ? ?????? ?? ?????????????????? ?????????? ?? ??????????????????????, ?????????????? ???????, ????????? ? ??????? ??????????????. ?????????????????? ?????????? (??????, ?????? ????????, ??????????????) ?????????? ???? ??:

* ?????????? ?????????? ?? ??????????????

* ?????????????? ?? ?????????????? ??????????

* ?????????????? ?? ?????????????-????????????????? ??????

2. ?????????????????? ? ??????? 2000

?????????? ?????? ??????????? ? ?????? ?????????????????? ?????????? („?????? ?????“), ??????????????? ??????????????? ?? ?????????? ?????? ??????:

* ?????? ?????? (Ursus arctos)

* ?????? (Canis lupus)

?????? ? ??? ?? ??????????????? ?? ?????????? ? ?????? ?????????????? ?? ???????.

3. ??????????? ??????????????? ?? ??????????? ??????????

* ??????? ?????????????? ?? ?????? ? ??????????

* ??? ? ????????????

* ?????????? ? ?????????????? ??????????????

4. ??????? ?? ?????????????????? ??????????

* ?????????????? ?? ?????????? ? ??????? ?? ??????

* ?????????? ?? ??????????????????

* ??????????????? ??????????????? ? ?????? ??????? (?????, ???????)

II. ??????????????? ??-????? ???????????????

????????????????? ?????? ???? ? ?????? ?? ?? ??????????? ?? ?????????????????? ?? ??????????????.

????????????? ??????????????? ??:

* ??????? ?? ??????? ? ?????????????????? ??????? ? ??????????????

* ?????????? ? ?????????????????? ??????

* ??? ?? ??????????????? ?? ??????????????? ? ?? ??????

* ??? ???? ?????????????? ?? ?????????????????? ??????

????????????????? ?????? ??????????:

* ? ??? ???? ?????? ?? ?????????????? ?????????? ?????? ?????? ? ??????????????? ??????, ?????? ? ?????? ?????????? ?? ?????????????????? ??????

* ? ??????????? ? ?????????????????? ?? ?????????????? ?????????? ?????????????????? ? ?????????? ??????????????? ?????? ??????????????????????

* ?? ?????????? ?? ?????????????? ?????????? ?????? ?????????? ? ?????????????? ?????? (?????????????????)

III. ?????????? ??????????? ?????????? (????????????????? ??????)

????????????????? ??????, ?? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ?????? ??:

* ??????? ?????????????? ?? ?????? (??? – ?????????? ?????????? ? ??????????????)

* ?????????????????? ?? ??????? ?????????????????? (?????????)

* ?????????????? ?? ?????? ?? ?????? ?????????? ?????????? (?????)

* ?????????????? ? ??????? ??????????? ? ?????? ? ??????????

IV. ?????? ?? ?????????????? ???????????????

??? ?????? ?????? ?????????? ?????????? ?????????? ??????????
* ??????????
* ?????????? ?????? ?? ??????????
* ?????????? ??????
???? ???? ?????????? ?????????? ?? ?????????????????????? ?? ??????????????
V. ??????????

1. ?????????? ?????????? ?? ?????????????? ?? ?????/??
2. ?????? ?????????? ?? ??????????
3. ?????????????? ?? ?????????????? ? ?????? ?????????? ????
4. ?????????????? ?? ?????????? ?????????????? ??????????
5. ?????????????? ?? ?????????? ? ?????????? ???? ?? ?????????? ??????????

?????????????
????????????????? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????????, ?????????????????????? ? ?????????? ??????????. ??????????????
????????????????? ?????????????????, ?????? ?? ?????????? ?????????????????? ?? ?????????? ??????????????
????????????? ?????????????????????? ?????????? ?? ?????????????? ?????????????????? ? ?? ?????????? ?????????????????? ??????????
?????:24.03.2026
?????: 2.???????

Автор: Александър Дунчев (22.03.2026 15:21)

????????????? ?????????? ?????????????? ?? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????????? ?? ?????????????????? ?????? ??
????????? ??????????

????????????? ?????????? ? ??????????,

??? ?????? ?? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ?????? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?????? 19-
OMW, ?????????????? ?????????????? ?????????? ? ?????????? ?????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?????? ??.
?????, ?. ?????? ? ?. ??????, ?????????? ?????????????? ??? ?????? (<https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12198>):

1. ??????????, ?? ?????????? ?????????????? ?????????????????????? ?? ?????????????????????????????????????? ?? ?????????? ?????????? ??? ??????
2. ??-?????????????, ?????????????????? ?????? ?????????????????? ?????????????????? ?? ? ?????????????? ?????????????????????? ? ??????????????
3. ?????????????????? ? ?????? ?????????????????? ?????????????????? ?? ?????-????????????? ??????????????????????????, ?????????????? ?
4. ?????? 20% ?? ?????????? ?????????? ? ?????????? ?? 1-2 ?? ?????? ?????????? ? ?????????????? ? ?????????, ?????? ? ??????????

????????????????? ?? ?????? ?? ?????????? “?????????” ?????????? - ?????? ?? ?? ?????????? ??? - ?????????????????????? ??
????????????????? ?? ?????????? ? ?????????????????????? ?? ?????? ??????????, ?????????????? ?????????? ??????????
????????? ? ?????? ?? ?????????????????? ?? ?????????????????? ?? ?????????????????? ??????????????. ??? ?????, ?????? ??? ??
????? ?????????? ?? ?????????????? ?????? ?????? 19-OMW ? ?? ?????????????????????? ?????????? ??????, ?????? ??????????
????????????? ??? ???? ?????????? ?????????? ?????? ? ?????????????????? ?? ?????, ? ?? ?? ?? ?????????? ??
????????? ?? ? ?? ?? ?????????????? ?????????? ?????????????? ? ??????????????

История

Включване на проекта

Това събитие описва запис на акт в ЗП или ОП.

Начало на обществената консултация - 10.03.2026

Промяна на файл - 10.03.2026

[Други документи](#)

Промяна на файл - 10.03.2026

[Други документи](#)

Промяна на файл - 10.03.2026

[Други документи](#)

Промяна на файл - 10.03.2026

[Други документи](#)

Промяна на файл - 10.03.2026

[Други документи](#)

Приключване на консултацията - 09.04.2026

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.